

روزنه

تحلیلی بر تحلیل‌های مرگ قذافی

■ در صفحه آخر «شرق» شنبه ۳۰ مهر، پرسش روزنامه از برخی هنرمندان و اشخاص صاحب‌نام این بود که چرا قذافی چون صدام این راه را برای پایش برگزید، چرا مانند «بن‌علی» دیکتاتور تونس قدرت را واگذار نکرد، چرا مانند «حسنی مبارک» دیکتاتور مصر پس از آنکه خود دریافت قدرت ادامه دادن را ندارد کناره نگرفت، چرا مقاومت کرد تا در نهایت در وضعیت خفت‌بار اسارت و مرگ قرار گیرد؟
نظر شما در این خصوص چیست؟ شاعری فرهیخته به درستی گفته بود نقطه اشتراک دیکتاتورها این است که «به محض رسیدن به قدرت کور می‌شوند و چون کور می‌شوند متوهم و خودشیفته نیز خواهند شد و خودشان را متمایز، نابغه سیاست، غیرقابل تعویض، همه‌چیزدان، غیر قابل دسترس و در یک کلام موجودی مافوق انبئی بشر برمی‌شمارند… به نظر من این سخن درست است. اما دیکتاتورها به محض رسیدن به قدرت چنین نمی‌شوند. نخست رُست‌های مردمی می‌گیرند برای خود هیچ چیز نمی‌خواهند و همه چیز را برای مردم می‌خواهند! این استمرار و بقای در قدرت است که آنان را گرفتار فساد و خودکامگی می‌کند و تا به جایی می‌رسند که همه چیز را برای خود می‌خواهند و هیچ چیز را برای مردم نمی‌خواهند! فرزندان لوس و پر مدعای این گدا بچه روستاهای دوردست سیرت و دیگر بستگانش همه از دختر و پسر، سپهبد و سرلشکر و فرماندهان ارتش و امنیت و فوتبال و ولعبد و غیره می‌شوند! انکار در یک مملکت دیگر آدم پدیده نمی‌شود یا دایره خودی‌ها آنقدر تنگ می‌شود که تنمه آنان، فرار را بر قرار ترجیح داده‌اند، در یک لوله فاضلاب جامی گیرند! هنرمندی نامدار ضمن تأیید اینکه اهل هنر انسان‌های عاطفی هستند و دآوری در مورد چنین شخصیت‌هایی برایشان مشکل است، آورده بود که «گرچه این فرد برای مردمش یک دیکتاتور بود، اما فراموش نکنیم که تا آخرین لحظه علیه امپریالیسم تلاش کرد و در کنار ارتش کشورش علیه ناتو جنگید!» به نظر می‌رسد همان‌طور که گفت‌اند این دآوری بیشتر حاصل عواطف و احساسات و تلقینات جنبی یا بازمانده از دوران جوانی باشد. وگرنه از خودشان می‌پرسیدند «کدام تلاش تا آخرین لحظه علیه امپریالیسم؟» آیا ایجاد مزاحمت و کمک به ارتش جمهوریخواه ایرلند برای کشتارهای تروریستی تلاش او علیه امپریالیسم بود؟

ادامه در صفحه ۷

برهان غلیون از جدی‌ترین مخالفان دولت بشار اسد است، او که تحصیلاتش را در فرانسه گذرانده و حالا هم در این کشور مشغول تدریس است اخیرا به‌عنوان رییس «شورای ملی سوریه»، نهادی که تقریبا همه اعضای آن را مخالفان دولت سوریه تشکیل می‌دهند، معرفی شده است. غلیون در گفت‌وگوی به نسبت بلندی که با «Le Point» داشته در مورد اهداف شورای ملی و همچنین دولت بشار اسد صحبت کرده است. به عقیده او دولت اسد چند ماه بیشتر دوام نخواهد آورد.

■ به رغم تشکیل «شورای ملی سوریه» به نظر می‌رسد که در بین اپوزیسیون هنوز اختلاف وجود دارد و چنددستگی هنوز هم به چشم می‌آید.

شورای ملی سوریه چند دسته نیست، این شورا از هفت تشکل مختلف ساخته شده و با توجه به اینکه گرایش‌های سیاسی این گروه‌ها هنوز برای گروه دیگری ناشناخته است باید همگی خیلی سریع دست به کار شوم تا بتوانیم به انسجام مورد نظر دست پیدا کنیم، مشکلات سازماندهی، تقسیم وظایف، مکانیسم‌های تصمیم‌گیری، کندی واکنش‌ها و مسایلی از این قبیل هم وجود دارد که باید آنها هم برطرف شوند. باید این را هم بگویم که برای خیلی‌ها ما فعالان فرهنگی هستیم و در زمره سیاستمدارها قرار نمی‌گیریم. حتی خود من فردی دانشگاهی هستم نه فعال سیاسی، بخشی از مشکلاتی در سازماندهی کار وجود دارد هم به دلیل تعجیل در پاسخ دادن به تماس‌های زیادی است که با شورای ملی گرفته شده است، از زمانی که شورای ملی سوریه بنا نهاده شده تماس‌های سیاسی و دیپلماتیک زیادی از جاهای مختلف داشته‌ایم.

■ در سوریه بیم آن می‌رود که طرح‌های شورای ملی سوریه منجر به دخالت نظامی کشورهای خارجی شود. همین مورد باعث شده تا گروه‌های مخالف در برابر یکدیگر قرار بگیرند…

با توجه به سیاست کلی، همه ما در مورد یک چیز نقطه اشتراک داریم و آن هم این است که ارتباط‌مان را به‌طور کلی با حاکمیت قطع و به‌طور شفاف اعلام کرده‌ایم که

احتمال کناره‌گیری سونیا

ایسنا: لغو سخنرانی همسر راجیو گاندی فکید باعث شد احتمال کناره‌گیری او از رهبری حزب حاکم کنگره مطرح شود. رسانه‌های هند شایعاتی را در خصوص عدم توانایی سونیا گاندی در رهبری حزب حاکم و احتمال واگذاری سمتش به پسرش را مطرح و اعلام کردند احتمالا سونیا گاندی سمتش را به راهول گاندی واگذار خواهد کرد.

جهان

عبدالله شمس، رئیس‌جمهور سوریه

رهبر مخالفان حکومت سوریه:

تظاهرات بدون خشونت می‌خواهیم

ترجمه: سجاد فیروزی

قبلا کسی از اتحادیه عرب نخواست که چنین کاری انجام دهد. حکومت سوریه که ابتدا این طرح را رد کرد خیلی زود فهمید آخرین شانسش برای مذاکره را هم از دست داده است. به هر حال قطعی کردن این مسایل تلاش ویژه‌ای می‌طلبد چراکه دولت اسد پیش‌شرط‌های پروژه عرب را که دست کشیدن از خشونت، آزادی زندانی‌های سیاسی و صدور مجوز برای راهپیمایی صلح‌آمیز بود هرگز اجرا نخواهد کرد. مهم‌ترین دستاوردی که اتحادیه عرب می‌تواند به همراه داشته باشد این است که بیشتر اعضای آن عضو کشورهای حوزه خلیج‌فارس هستند؛ همان کشورهایی که متحدان غربی دارند و با تحت فشار گذاشتن این متحدان می‌توانند راه را برای اقدامی بین‌المللی علیه دولت اسد باز کنند. اگر

خواهان سقوط آن هستیم، در این میان مورد دیگری هم وجود دارد: در‌های شورای ملی سوریه به روی همه گرایش‌ها و نهادهای سوری بدون استثنا و محدودیت باز است و در این بین نقطه‌نظرات مختلفی به‌ویژه در مورد مساله دخالت نظامی و منطقه پرواز ممنوع وجود دارد. در حال حاضر خط‌مشی اصلی و مورد تأیید شورای ملی سوریه این است که از جان مردم محافظت کند. البته ما به اتحادیه عرب هم پیشنهاد داده‌ایم که برای محقق شدن این موضوع از ناظران غیرنظامی در سوریه استفاده کنند.

■ فکر می‌کنید اگر اتحادیه عرب با پیش بگذارد، شانس‌سی برای حصول خواسته‌های اپوزیسیون وجود دارد؟

دیگر نامزد نمی‌شوم

لا استامپا: سیلویو برلوسکونی، یک روز بعد از آنکه اعلام کرد پس از اجرای اصلاحات فوری اقتصادی مورد درخواست اتحادیه اروپا استعفا خواهد کرد خبر داد که در دور بعدی انتخابات نیز شرکت نخواهد کرد، برلوسکونی افزود: آنجلینو آلفانو جانشین او به عنوان شخص اول حزب حاکم، موسوم به «حزب مردم آزادی» خواهد شد.

آسیا هم در خطر است

رویترز: رییس صندوق بین‌المللی پول، نسبت به خطر «بی‌ثباتی و تزلزل مالی» در جهان هشدار داد و از قدرتهای اقتصادی آسیا خواست هشیار باشند. کریستین لاگارد، کشورهای آسیایی را نیز در معرض آسیب‌های ناشی از بحران اقتصادی کشورهای حوزه پولی یورو دانست.

شکاف در شورای امنیت بر سر فلسطین

مساله در شورای امنیت، آن را وتو نمی‌کند و به آن رأی ممتنع خواهد داد. این کشور به عضویت فلسطین در یونسکو رأی مثبت داده بود.

تا پایان هفته جاری نظر شورای امنیت سازمان ملل درباره تاسیس کشور مستقل فلسطین اعلام خواهد شد. ریاض ملکی، وزیر خارجه تشکیلات خودگردان فلسطین بر این نظر است که حمایت کافی برای تاسیس کشور فلسطین در بالاترین ارگان تصمیم‌گیری جهانی وجود ندارد. ریاض ملکی گفت که برای تاسیس کشور مستقل فلسطین باید دست‌کم ۹ کشور از ۱۵ کشور عضو شورای امنیت به این امر رأی مثبت بدهند و کسب این میزان از آرای مثبت در حال حاضر امکان‌پذیر نیست. ریاض ملکی، ایالات متحده را که مهم‌ترین حامی اسرائیل است در به دست نیامدن آرای کافی برای تاسیس کشور مستقل فلسطین مقصر می‌داند، او گفت: ما به خاطر مخالفت آمریکا در این امر نمی‌توانیم ۹ رأی لازم را به دست آوریم.

برخی می‌گویند احتمال داده می‌شود فلسطینی‌ها از رأی‌گیری در شورای امنیت برای عضویت کامل دولت مستقل خود در سازمان ملل انصراف بدهند. علت این امر نبود حد نصاب لازم در آرا نسبت به این درخواست و چنددستگی در شورای امنیت است.

معتزمان به نتیجه انتخابات ریاست‌جمهوری در نیکاراگوئه به خیابان‌ها ریختند.

عکس: AP

دور و نزدیکی

اعتراض به انتخابات ناعادلانه

■ خبرگزاری آلمان: ناظران اتحادیه اروپا به فرآیند انتخابات نیکاراگوئه انتقاد کردند. کمیسیون ناظران اروپا می‌گوید از گان‌های برگزارکننده انتخابات کاملا بی‌طرف نبودند و از جهت‌گیری خاصی حمایت می‌کردند. کارکنان بسیاری از مراکز رأی‌گیری از افراد حزب حاکم بودند و ناظران داخلی حق نظارت بر انتخابات را نداشتند. دانیل اورنگا، رئیس‌جمهوری نیکاراگوئه، که برای سومین بار نامزد انتخاب این سمت شده، ۱۵ آبان با ۶۱ درصد آرا به پیروزی رسید و حزب ساندینیست دومم کرسی‌های پارلمان را از آن خود کرد. مخالفان این رای را نامی‌پذیرند.

حکم استرداد نخست‌وزیر قذافی

■ بی‌بی‌سی: دادگاهی در تونس برای استرداد بغدادی علی المحمودی، آخرین نخست‌وزیر حکومت معمر قذافی به مقام‌های جدید لیبی حکم صادر کرده است. وکیل المحمودی می‌گوید که این سیاستمدار ۷۰ساله به علت اوضاع ناآرام لیبی نباید به این کشور بازگردانده شود. وکیل او حکم صادر شده را سیاسی می‌داند. سازمان‌های مدافع حقوق بشر از جمله عفو بین‌الملل از تونس خواست‌اند که المحمودی را به لیبی تحویل ندهند.

درخواست اعتصاب در سوریه

■ العربیه: همزمان با ادامه خشونت در سوریه، مخالفان از مردم خواسته‌اند امروز اعتصاب سراسری برگزار کنند. مخالفان حکومت مدعی هستند روز گذشته در ادلب نفر نف و در حما چهار نفر دیگر کشته شدند. مخالفان از اتحادیه عرب خواسته‌اند طرح خود را پس بگیرد و علیه دمشق اقدام کند. بر اساس این طرح، دمشق تعهد کرده بود ارتش را از شهرها خارج و خشونت را متوقف کند، با مخالفان در قاهره گفت‌وگو کند و به ناظران عرب و روزنامه‌نگاران مستقل اجازه بازدید از سوریه را بدهد.

تلفات سنگین طالبان

■ بی‌بی‌سی: در عملیات مشترک هوایی و زمینی نیروهای افغان و ناتو در جنوب شرق افغانستان، ۶۰ تا ۷۰ نفر از شورشیان مسلح کشته شدند. این عملیات در منطقه‌ای موسوم به «هاری» در ولایت پکتیکا انجام شده است. اگر آماری از مقامات در مورد تلفات این عملیات می‌دهند، درست باشد، این یکی از مرگبارترین عملیات علیه طالبان در ماه‌های اخیر بوده است. کمالمت تلفنی و مخابه شورشیان نشان می‌دهد که جنگجویان چچنی، عرب و پاکستانی در میان طالبان کشته شده‌اند.

اعتصاب غذای مادر زندانی سیاسی

■ ایسنا: مادر یکی از فعالان سیاسی و ویلاک‌نویسان مصری در اعتراض به دستگیری پسرش اعتصاب غذا کرد. اعتصاب غذای «یلا سویف» پس از آن آغاز شد که اعلا عبدالفتاح، پسرش در سی‌ام اکتبر دستگیر شد. عبدالفتاح یکی از فعالان سیاسی و ویلاک‌نویسان برجسته مصری است و یکی از نمادهای خیزش مردمی علیه دیکتاتوری محسوب می‌شود. ارتش اعلام کرده عبدالفتاح در درگیری‌هایی که به کشته شدن ۲۷ نفر که اغلب مسیحی بودند منجر شد، دست داشته است. مادر ۵۰ ساله عبدالفتاح تنها با خوردن آب و چای زنده است.

پاکستان منشاء ترور ریسم

■ ایسنا: وزیر خارجه افغانستان می‌گوید منشا ترور ریسم در افغانستان، در پاکستان قرار دارد. زلمای رسول در خصوص اینکه آیا اوضاع افغانستان پس از خروج نیروهای خارجی بدتر خواهد شد یا خیر گفت: ۱۰ سال گذشته و اکنون زمان آن است تا نیروهای امنیتی افغان مسوولیت‌ها را برعهده بگیرند. نیروهای بین‌المللی نمی‌توانند تاابد مسوول امنیت افغانستان باشند. او افزود: طالبان همچنان در خارج از افغانستان حضور دارند اما در داخل شکست خورده‌ند. ما همکاری با همسایگان‌مان را آغاز می‌کنیم تا اطمینان حاصل کنیم، منبع ترور ریسم نابود خواهد شد.

در این روز

۱۰ نوامبر ۱۹۸۲

پایان عصر برژنف

■ لئونید ایلیچ برژنف رهبر شوروی سابق بر اثر حمله قلبی درگذشت. او در سال ۱۹۶۴ دبیر اول و از سال ۱۹۶۵ به بعد دبیرکل کمیته مرکزی حزب کمونیست اتحاد شوروی بود. برژنف در دو دوره، ابتدا از سال ۱۹۶۰ تا سال ۱۹۶۴ و بار دوم از سال ۱۹۷۷ تا ۱۹۸۲ ریاست شورای‌عالی اتحاد شوروی را به عهده داشت. در دوره زمامداری برژنف بنا بر خواست حکومت افغانستان، نیروهای شوروی به این کشور اعزام شدند که پیامدهای دشواری را با خود داشت. برژنف با کشور آمریکا در دوره ریاست‌جمهوری نیکسون همکاری فضایی برقرار کرد که نتیجه آن پروژه آزمایشی آپولو-سایوز بود. برژنف در سال ۱۹۸۲ پس از چند ماه بیماری سرانجام درگذشت. پس از او یوری آندروپوف به جای وی نشست.